

Tegevuste detailne kirjeldus perioodil 23.03.2024–31.12.2025

Tegevus „Vanemaealisi väärtustavate hoiakute kujundamine ja aktiivsena vananemise toetamine“.

1.1. Tervikvaate loomine vanemaealiste olukorrast ja lahenduste väljatöötamine ning katsetamine.

Vananemisega ja vanusesõbraliku lähenemisviisiga on vaja arvestada kõigis riigi poliitikavaldkondades. Vanusesõbraliku ühiskonna loomine peaks toimuma avaliku-, era- ja kolmanda sektori osapooltega koostöös, ent hetkel tegutsevad vastutajad paljuski omaette, sidususe osas on veel palju arenguruumi. Nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil on vaja „strateegilist tervikvaadet“, mis annaks tervikliku ülevaate vanemaealiste olukorrast Eestis. TAT raames töötatakse välja ühtne kontseptsioon, mis saab aluseks edasiste tegevuste planeerimisel, hõlmates tervikliku ülevaate loomist vanemaealiste olukorrast ja vajadustest. See võimaldab arendada ja rakendada vajalikke poliitikaid ja meetmeid ning loob aluse koordineeritud ja tõhusale tegevusele, mille tulemuseks on vanemaealiste heaolu ja elukvaliteedi paranemine kogu ühiskonnas.

Vanemaealisi väärtustavate hoiakute kujundamiseks ja vanusega seotud eelarvamuste vähendamiseks ühiskonnas, sh tööandjate suunal, on plaanis disainida ja katsetada erinevaid meetmeid, mis aitaks muuta vanemaealiste negatiivset kuvandit.

Meetmete väljatöötamisele eelnevalt selgitatakse välja, kes on sekkumist vajavad olulised profiilid TAT sihtrühmas, millised on nende kogemused, hoiakud, soovid, vajadused ja takistused. See hõlmab erinevate vanemaealiste profiilide (nt pensionieas töötamist jätkata soovijad, töötud vahetult enne pensioniiga, hoolduskoormusega vanemaealised, vanemaealised uussisserändajad, vanemaealised üksildased mehed jt) ja nende teekondade kaardistamist tööturul ja ühiskondlikus elus osalemises. Samuti arvestatakse teiste sihtrühmade profiilidega, kelle suunas sekkumisi kavandatakse. Analüüsitakse olemasolevaid võimalusi ja takistusi, tutvutakse välisriikide hea praktikaga. See teave võimaldab täpsemalt sihitada mõjusaid sekkumisi probleemide lahendamiseks, teadlikkuse tõstmiseks ja hoiakute muutmiseks kindla profiiliga sihtrühmade hulgas. Samuti võimaldab saadav teave laiendada ja kohendada juba olemasolevaid meetmeid. Analüüsi tulemused võimaldavad näiteks luua sihtrühmale sobivaid teavitustegevusi, mis on tõhusad ja mõõdetava tulemusega.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil 2024–2025
1	Kontseptsiooni koostamine	2024–2025	01.10.2024–31.12.2025
2	Analüüsi läbiviimine olemasoleva olukorra kaardistamiseks ja vajalike sekkumiste väljaselgitamiseks	2025	23.03.2025–31.12.2025

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil 2024–2025
3	Analüüsi tulemuste põhjal TAT sekkumiste väljatöötamine	2025–2026	01.06.2025–31.12.2025

1.2. Vanusesõbraliku ühiskonna põhimõtete rakendamise hindamisvahendi kasutamise toetamine.

2024. a töötati Sotsiaalministeeriumi strateegilise partnerluse raames välja hindamisvahend KOV-ide vanusesõbralikkuse hindamiseks ning katsetati seda koostöös vanemaealiste nõukogudega¹.

Toetatakse vanusesõbraliku ühiskonna põhimõtete rakendamise hindamisvahendi kasutamist. Selleks viiakse läbi erinevaid koolitusi vanemaealiste nõukogudele ja teistele huvigruppidele hindamisvahendi kasutusele võtmiseks ning pakutakse tuge hindamisvahendi kasutamisel. Hindamisvahendi laialdane kasutamine soodustab vanemaealisi väärtustavate hoiakute kujunemist ja vanusega seotud eelarvamuste vähenemist ning toetab aktiivsena vananemist

Samuti toetatakse vanemaealiste nõukogude tegutsemist ja soodustatakse vanusesõbralikkuse edendamist KOVides. Selleks korraldatakse erinevaid koostöökohtumisi ja seminare/infopäevi.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil 2024–2025
1	Hindamisvahendi kasutamise koolitused	2025–2026	01.03.2025–31.12.2025
2	Toe pakkumine hindamisvahendi kasutamisel	2025–2029	01.03.2025–31.12.2025
3	Vanemaealiste nõukogude tegutsemise toetamine	2025–2029	01.01.2025–31.12.2025

¹ Vanemaealiste nõukogu on nõuandev organ, mis tavaliselt on loodud volikogu või vallavalitsuse juurde eesmärgiga pakkuda ekspertarvamusi ja soovitusi vanemaealiste poliitikate ja programmide kohta. See võib koosneda vanemaealistest kogukonnaliikmetest, sotsiaaltöötajatest, tervishoiutöötajatest ja teistest asjatundjatest, kes aitavad kujundada ja hinnata KOV-de või teiste institutsioonide vanemaealistele suunatud tegevusi.